

DEBRECZEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki „függetlenségi párt” közlönye.

Megjelen naponkint, péntek és vasárnap kivételével.

Előfizetési árak:
Helyben és postán küldve
Egy évre 10 ft. — kr.
Fél évre 5 — „
Negyed évre 2 — „ 50 „
Egyes szám 5 kr.

A lap szellemi részét illető minden közlemény főcímet, Vecsey hűz feliratát, a szerkesztőségbe bérmentve küldendő.

Előfizetheti helyben:
TELEGI K. LAJOS és H. CSÁTHY KÁROLY könyvkereskedésben és a kiadóhivatalban KUTASI IMRE könyvtáiban KUTASI IMRE könyvtárában és a postahivatalok nyomdájában a postahivatalok után.

Hirdetési díj:
Négy hasábol petti sorért 5 kr.
Nagyobb terjedelmű a többihez
hirdetéseket alk. szerint a leg-
olcsóbb ártól vételekkel fel.
Bélyegdíj minden kiűn beiga-
tásért 20 kr.
„Nyitár”-ben megjelenő közle-
mény minden petti sora 20 kr.
Hirdetéseket felvételnek a kiadói-
hivatalban, KUTASI I. könyv-
nyomdájában, valamint ZICHER-
MAN H. könyv. iródjában is.
Négy nélküi vagy bérmentetlennél
beküldött kéziratok nem vétel-
nek figyelembe.
Kéziratok vissza nem adatnak.

Ha Tisza nem lesz

Mióta Tisza Kálmán szegre akasztotta régibb elveit, a bihari pontokat, mint a juhász legény az ő cifra szűrét, s mióta Csernátony elhittette a Tiszapárt személyimádó táborával, hogy az ő ellenzékeskedésük nem igazi, hanem csak „lyukas mo-gyoró”: az óta uton, utfélen hirdetik a jó reménység fokát elérni vélt kormánypártiak, hogy okvetlenül fel fog fordulni a világ, ha a Tisza nem lesz.

A képviselőház csütörtöki ülése körülbelől megmutatja, legalább tájékoztat a felől, hogy mi is történnék voltaképpen akkor, ha történetesen Tisza nem volna?

Csak egy percze huzta ki úgy szólván a lábát az elfeladás főmestere Tisza Kálmán a képviselőházból, midőn a családi gyásza folytán a kegyeletes kötelesség elhívta őt onnan. A vadászati adóügyet tárgyalták. És mi történt, mikor Tisza nem volt ott? Mint oldott kére, bomlott szót a kormánypárt, s még azt a hallatlan merészséget is bátorkodtak elkövetni, hogy egyesek a kormányjavaslat ellen külön javaslatot adtak be. Nem történhetik ilyen, ha Tisza rájok szegezheti kacsintó szemeit.

De azért a mamelukvér nem tagadhatja meg magát. Őnfeledt pillanatnak róvja fel, midőn a maga eszén jár, s akkor hetvenkedik leginkább becsületes meggyőződésével, midőn a pártfegyelem vontató kötelén legjobban ráncigálják ide-oda lelkiismeretének napraforgó iránytűjét.

Igy járt a kormánypárt csütörtökön is. Az egyéni szabad gondolkodásra törekvés csütörtököt mondott. Elég volt még a pénzügyminiszternek is csak egy szava, hogy a külön javaslat merészletét visszariasztsa a betéritgessze őket szépen a miniszteri gondolkodás akklába.

S meg is lapultak szépen, mint a bárányok s ha beszéltek is a kormányjavaslat ellen, de hűségesen szavaztak mellette.

Kielégítették gyönyörűen a választók érdekeit, jobban mondva, bekötötték szemüket, hogy ők abban az értelemben szö-löttek a törvényhozás termében, a mint otthon megígérték s talán meg is küldik beszédeiket külön lenyomatban a választóknak, hogy ezek lássák, mily szabadon mer beszélni az ő képviselőjük még a kormány-

ellen is. De azt bölcsen elhallgatják, hogy ők bizony mégis csak a kormány mellett szavaztak.

Hanem nézzük csak, mi ok indította őket, hogy szőszegés árán is megmentsék a mameluk becsületét?

A pénzügyminiszter kijelentette — a háttérben kibuvó ajtó felé — hogy ha a törvényhozás a vadászati adót 12 forintról 6 forintra szállítaná le, akkor ő abból kabinetkérdést csinál, vagy a mint magát kifejezi, „ő annak keresztülvitelére közreműködését fel nem ajánlhatja.”

Tehát oly gyenge alapon áll már a közösüges kormányzat, hogy azt egy kis 6 frtos adózással képes volna oly hamar megingatni? Vagy csak szemfényvesztő játék volt ez a pénzügyminiszter? Lehet, hogy csak lépre akarta csalni tántorgó mamelukjait, s megcsiphesse őket a szavazati urna csapdjában.

Nagyon könnyelmű lehet ott a lelkiismeret, a hol ily hamar a tétovázás ösvényére téved el az egyéni meggyőződés. Hanem, jól be vannak tanítva, az tagadhatatlan.

A mikor Tisza papa kívül tette lábát a ház küszöbén, mindjárt elkezdtek viczkáncolni a gyermekek, meg akarák mutatni, hogy ők is tudnak már a maguk lábán járni. De még oly gyenge erejük, hogy azonnal összerogynak, mihelyt a bácsi rájuk kiált.

Nos hát mi történik akkor, ha nem lesz Tisza Kálmán? A példa mutatja.

Vagy szétmállik az egész közösüges kormánypárti tábor, vagy pedig keresnek egy másik gyámot, a ki gondolkozék helyettök, s ők csak kényelmesen folytatják mesterségüket — a szavazást.

S aztán még sok embernek felkopik az álla. — ha Tisza nem lesz.

— **Hitványság.** Szabadka város törvényhatósága is üdvözölni akarta Kossuth Lajost. Az üdvözlő irat elfogadása ellen azonban a „Nemzet” című loyális papirosnak kárövendve írják — a városatyák egyrésze protestál, mert a „szélsőbali” hangon van tartva. Csak nem akarnak Kossuthnak úgy írni, a hogy Bécsbe szoktak?! Szégyelhetnék magukat.

— **Önody Géza** a függetlenségi kör elnökével tudatta a körből való kilépését s egyuttal kijelentette, hogy a pártnak rendületlen tagja marad továbbra is.

Felhívás.

Az ispotályi lelkesi állomás valószínűleg a jövő hó folyamán, de április első napjaiban okvetlenül be fog tölteni, a miről a ref. egyház választóképesre igényt tartó hivei azaz a figyelmeztetéssel értesítettek, hogy az egyházi törvények 195. §. értelmében a választási jogot a küszöbön levő lelkészválasztás alkalmával az egyháznak csak azon önálló, apai vagy gyámi hatalom alatt nem levő, egyházi közterheket viselő, 24 évet betöltött vagy nagykorúsított férfi és női tagjai gyakorolhatják, kik az előző évekről egyházi tartozásait a választást megelőzőleg egy hónappal lerótták. Ennek folytán alulirt napon tartott egyházi közgyűlés határozata szerint a választók névjegyzékébe csak azok vétettek föl, kik az 1882 évről egyházi adójukat f. évi mártius 1-ő napjáig befizetik.

Felhívotnak azért egyházunk hivei, hogy egyházi adójukat a kitűzött napig fizessék be. Debreczen, 1883. febr. 18-án tartott egyháztanácsi közgyűlésből. **Az egyháztanács.**

Tövölgyi Hentaller ellen.

Több budapesti hírlappal tudatták a mult szerdán Debreczenből, hogy Tövölgyi Titusz a ns Vértési Arnold társaságában a fővárosba érkezett, hogy az olvasóink előtt már ismeretes ügyben Hentaller Lajostól elégtételt szerezzen. Magán értesítéseinket ez uttal még felre téve, az ügymenetét adjuk szőről-szóra a fővárosi hírlapok után.

A „Pesti Napló” így jelzi Tövölgyieknek a fővárosba érkezését: „Tövölgyi Titusz, ki egykor a szélsőbal hangadó hírlap-írója volt, kormánypárti lett s mint ilyen több vidéki lapban s különösen a Debreczeni Ellenőrben támadja a függetlenségi pártot. A Debreczen, a debreczeni függetlenségi párt lapja, tárczájában erősen megtámadta ezért Tövölgyit, ki a Debreczeni Ellenőrben választott. A Debreczenben Hentaller Lajos orsz. képviselő kijelentte, hogy a Tövölgyi elleni cikket ő írta, Tövölgyi választat vénszszonyos pityergésnek nevezi s megnevezi lakását. Tövölgyi ennek folytán Vértési Arnolddal, a Debreczeni Ellenőr szerkesztőjével, Debreczenből Budapestre utazott, hogy itt az ügyet Hentaller orsz. képviselővel rendezze.”

Az „Egyetértés” tegnapi száma így ír: Tövölgyi Titusz, kit a kormány most Debreczenben a „Debreczeni Ellenőr” mellett tart, ma a „Debreczeni Ellenőr” szerkesztője Vértési Arnold által, ki ma reggel érkezett Budapestre, párbajra hívta ki Hentaller Lajos országgyűlési képviselőt, a debreczenvidéki függetlenségi párt közlönyének a „Debreczenek” szerkesztőjét egy cikkeért, melyben Tö-

völgyi évtagadónak, prostitúciónak van mondva Hentaller Lejos a maga részéről Szalay Imre s Verhovay Gyula képviselőkre bízta ez ügy elintézését. Párbajra aligha fog kerülni a dolog, mert mint hírlík, Hentaller megbízottai becsületbírósg élé viszik azt a kérdést, hogy Tövölgyinek lehet-e lovagias elégtételt adni. Tövölgyi párbajra való képessége ellen a többi közt felhózták azt a felhívást, melyet Tövölgyi sajtóbírósgának fedezése érdekében 1872. november havában 7 baloldali képviselő neve aláírásával kibocsátott s a mely felhívásról aztán kiderült, hogy azt ama képviselőék egyike sem írta alá, sem senkit fel nem hatalmazott annak aláírására.

A „Pesti Napló” tegnapi (reggeli) számában ezeket írja: A Hentaller-Tövölgyi ügy, melyről mai reggeli lapunkban megemlékeztünk, még nem nyert elintézet. Tövölgyi Titusz egyik segéde: Vértési Arnold, a Debreczeni Ellenőr szerkesztője, tegnap távirati-ig párbajra hívta ki Hentaller Lajost, s egyuttal jelentette, hogy az ügy elintézését végezt ma csütörtökön — Tövölgyi Titusszal a fővárosba érkezék. Meg is érkeztek. Vértési Arnold ma délelőtt tíz óra után a képviselőházban kereste fel Hentaller Lajost, s ismételte előtte a kihívást. Hentaller megjegyezte, hogy bár a lovagiaság szabályai szerint a kihívást két segédnek kell teljesíteni, mindamellett megnevezte segédeit: Verhovay Gyula és Szalay Imre képviselőket. A déli órákban Hentaller Lajos segédei találkoztak Vértési Arnolddal és Visi Imrével, a Nemzet szerkesztőjével. De ez utóbbi, mindjárt kijelentette, hogy ő ez ügyben csak addig szerepelhet Tövölgyi Titusz megbízottaként, míg az ügy a lovagiaság terére nem tereltetik, mert mint a hírlapíró egyesület alelnöke, párbajoknál nem segídezhetik. Ez után a kijelentés után a tárgyalás azonnal megszakadt, s Vértési Arnold megígérte, hogy még a mai nap folyamán meg fogja nevezni Tövölgyi Titusz másik segédjét. Este felé Vértési Arnold Mende Bódognak, a Pesti Hírlap munkatársának kíséretében felkereste a Függetlenség szerkesztőségében Hentaller Lajos segédeit s Mende Bódog kijelentette, hogy ő Tövölgyi Titusz segéde. Az ügy azonban a mai nap folyamán nem volt elintézet, mert a párbajügynök nyilvánossá tetele folytán Hentaller Lajoshoz Tövölgyi Titusz ellenében oly okiratok érkeztek be, melyek az ügy lovagias uton való elintézését akadályozták. A segédek közt még eddig újabb megalapodás nem történt s a holnap nap folyamán fogják a tanácskozásokat folytatni. Hírlík, hogy becsületbírósg fog összeülni, de más részről azt beszélik, hogy Hentaller Lajos kiáll, de kijelenti, hogy Tövölgyit rehabilitálnak ne tekintik.

A „Pesti Hírlap” következőleg ír: Tövölgyi Titusz közelebb a „Debr. Ellenőr”-ben erős támadást intézett a függetlenségi párt ellen. A „Debreczen”, a debreczeni füg-

A »DEBRECZEN« TÁRCZÁJA.

HOLDAS ÉJ.

— Novellte. —
Dr. Pápy Imrétől.

Teljes fényű a hold, tisztán hidegen, de nem barátságatlanul világít. Én nem tudom miért, de mindig oly bus vagyok, ha tekintem a mindenség e szomorú vándorára téved. Hiszen oly halovány, oly szomorú is az!

Nézem és merengek. Nem csak hold ez nekem. Elsüllyedt menyország megkövült bánata, meggyilkolt üdvösség kísértő szelleme. És száll tovább-tovább lejtős ösvényim, titokzatos bujával elárasztva a néma éjszakát.

De istenem! hát éj volna az? Nem inkább nappal, halovány beteg nappal-e? Csend van. Mintha minden aludnék, homályos bágyadt álomban. Körös körül minden oly átlátszó, aggálykeltően derengő. A kis falu karsu toronyának bágyadt körvonalai oly kísértetiesen emelkednek ki a homályosan derengő légből.

A csillagok mint aldozatgyertyák lobognak, a virágok illata tömjénként árad az ég felé, a távoli erdő mely ünnepélyes orgona hangokban bug.

Nézem a holdat, merengek a csillagokra, be szívom a virágok illatát, hallgatom az erdő orgona hangját és lelkekre is holdas éj borul.

Az ifju kor álmai, az eszményi szerelem fájó sovágása, eszményített események örök eleven emléke nagy fehér felhőként lebegnek előttem.

Borongó öröm, melázó keserűség! Verő fényes nappal, csillagtalan éjszaka. Kifejezhetlen érzelmek forrongó chaosa, ellentétes szenvedélyek bűvös harmoniája. Köny és mosoly, jókedv és szomorúság együtt és egyszerre.

Meg fogott a holdas éj varázsa, holdas éj borult az én lelkekre is. A mint letűnt, im az valódiságom. Ifju vagyok, ifju vagyok ujra.

A hold száll tovább égi ösvényén. Ragyogó világa oly halovány, oly szomorú. A szomorú a halovány fényben szétarabolt ködök ölelkeznek. Eltáposott virágok meghervadt koszorúk. Korán kiégett szívnek hajnal álmai. Eltűnt tündér ország visszamaradt fénye.

Csikos pára emelkedik fel a völgyi folyóról, elfordul és meg-meg visszatér. Elszálni is óhajt, maradni is vágyik.

Igy küzködik, így habozik az én lelke is Nem tud megválni a multtól. Pedig hát temető az. S még a virág is oly szomorú ha a temetőben nyílik.

Es érzem, ujra érzem azt a név nélküli mámorát, az ifju kori szerelem epesztő mámorát.

Vérmes remények, egyet ostromló vágyak, lehetetlen álmok. Virágnak zománca, nyári tündöklés. Szín, pára: semmi. A szív az mégis fáj, fáj és megszakad utánnok.

Tompa mély zugás ébresztett fel álmodozásaimból. A hold szépen világított, a csillagok is ragyogtak. Megdöbbenve tekinték szét. Mélyen bent a hegyek között idegenben találtam magamat. Fekete mély folyam hömpölygött előttem, haragos mormogó hullámokkal, magos szikla falakközött. Mögöttem erdő, sűrű sötét erdő, körültem mindenütt ismeretlen alakú hegyesoprotokat.

Eltévedtem. Hol vagyok? Merre menjek? Nem tudtam.

Busolva tekinték a fekete folyó viharos mélyére. A sötét haragos hullámok szilaj haraggal törtek a szikla falra, s az zajgatva nyögött mint a kizött eb.

A hold tisztán fényesen világított a csillagok is csak oly egy kedvi ragyogással tündökölték ott fent a végtelen magasban.

Oly elhagyottnak láttam éreztem magamat. A hold kísérteties világa, a csillagok egykedvű fénye, az örvény szilaj harsogása csak növelék elhagyottságom kínos érzetét.

Sohasem jártam e helyen. De meg különben is a delibábos alföldön születve: még csak tájékozni sem tudhatam magamat itt e különféle alakú hegycsúcsok közepette. Megfenyegtettem a holdat és csillagokat, azok csábitanak e zord idegenbe. Összeszártam a felvidéken, az egész görbe országot vadregényes tájaival zugó folyó val. orgona bugásu erdeivel.

A hold tisztán fényesen világított. Hiszen világíthat ezután én felélem. Ki se nézek többet, csak most jussak haza. De haragudtam, bosszankodtam magamra is. Nem vagyok már gyermek, régen beüthetett már a fejem lágya. Mit tegyek? Merre menjek? Kétségbeesve követtem a fekete mormogó folyam irányát. Mentem mendegéltem, a vidék mind zordnabbnak tűnt fel. Csak legalább valami kunyhót találnék itt ez ember nem járta vadonban. Sehoh semmi. Letéve minden reményről már vissza akartam fordulni, midőn rendkívüli örömmre egy emberi alakot pillanték meg.

Ott állott nem messze tőlem a fekete folyó szikla partján sáppadt kísérteties arczat a derengő ég felé emelve. Ajkai érthetetlen szavakat mormoltak, mi közben kezeivel összevissza hadonászott. Ha nappal emberek között találkozom vele, bizony-bizony megborzadok tőle. Most itt e soha nem járt magányon, az éj késő óráiban, a hold kísérteties világánál megnyugtató szerencsét láttam ezen találkozásban.

Hozzá mentem, s megszólítottam. Ő észre sem látzott venni, szemeit az égre függesztve halkal mormolá.

Kilenczven, kilenczvenegy, kilenczvenkettő. Nem vett észre gondolám, s még egyszer jó estét kívántam neki.

— Kilenczvenhárom, kilenczvennégy, kilenczvenöt — volt a válasz.

Nem tesz semmit, vigasztalám magamat. Bizonyosan nagy szót hall az atyafi. Szemgyire vettem. Magas, csontos alak volt, széles vállakkal, alaposan megtermett vég tagokkal. Öltözete szürke selymes blúz, bizonytalan színtű még viselte ebb nadrág s egy pár csizma mi csak a Herculesehoz hasonlítható. Egy általában nem volt rajta semmi bizalom gerjesztő és ha lett volna, a legkisebb okom is aggódni sorsom felett, bizonyára az lett volna az első gondolatom, hogy ott hagyom a fa képnél, a fekete folyam szikla partján.

Igy azonban ujra csak meg szólítottam, a hogy csak a torkomom kifért, jó estét kívántam neki.

Az rám se hederített, zavartalanul olvasta tovább a csillagokat.

Megütöttem. Hm! Ez még én nálam is bolondabb. Én csak a holdba vagyok szerelmes, ez meg a csillagokba.

Szánakozással tekinték reá. Majd elveszítve türelmemet, példátlan vakmerőséggel megfogtam hadonászó jobbát.

— Ugyan barátom — mondek — mit olvasgatja azokat a csillagokat. Meg van az mind! Nincs azoknak egy hja sem.

Mintha villám érintette volna meg, felriadt. Felém fordítá sáppadt arczat, reám meredt izzó szemével.

— Hazudsz — ordítá a fülemben oly irtózatossá hangon, hogy májam és vesém rengett bele. — Hogy mersz nekem hazudni? Én tudom hogy nincsenek meg, hogy minden éjjel elvész egy közzülok. Nekem ne hazudj.

Nem szólтам semmit csak hallgattam. Sohases voltam közelebb a hidegkeshez. — De hiszen — folytató percz mulva csillapult csendes hangon — te is csak ember vagy! Mit tudnál? ha hazudni sem tudnál? Az

getlenségi párt lapja, tárczában erősen megtámadta ezért Tóvölgyit, ki a Debr. Ellenőrben válaszolt. A „Debrecezenben“ Hentaller Lajos orsz. képviselő erre következő nyilatkozatot tette közre: „A Tóvölgyi ellen megjelent közleményért a felelősség engem illet, ha elégtétel kell: lakásom Budapest, álló ut 4. sz. Rendelkezésemre állók. Ugy sirmi, mint ő a „Debrecezen“ hétéfői lapjában teszi, csak én asszonyok szoktak — Hentaller Lajos, a „Debrecezen“ felelős szerkesztője.“ Másnap a távirati uton közölt nyilatkozatot újabb támadó cikk követte a „Debrecezenben.“ Hentaller Lajos tollából. Ez Tóvölgyit arra indította, hogy felutazott a fővárosba s Vértesi Arnold és Mende Bódog segédei által párbajra hívta ki Hentallert, ki a maga részéről Verhovay Gyula és Szalay Imre képviselőket jelölte mag párbajsegédekül. A segédek holnap találkoznak a feltételek megbeszélése végett.

A „Függetlenség“ következőleg adja elő a tényállást: Tóvölgyi Titusz ur, mióta a kormánypárthoz szegődött és az ennek érdekében szerkesztett lapja a „Magyar Hírlap“ a függetlenségi törekvéseket gunyol és Kossuth zsidó irányú miatt megbukott, ispanná nevezett ki egyk allamjóságára. Itteni ispankodásáról annyit tudott a vidéki sajtót figyelemmel kísérő közönség, hogy Tóvölgyi ur eleinte névtelenül, majd „T.“ betűs jegy alatt, a kormány által előnyökben részesített, segélyzett, vagy kitartott lapokra ir a függetlenségi pártot és annak elveit gyalázó cikkeket. E rendszeresen, központosított irányúval, jelszóra történő támadások mindenütt nagy viszatetszést szültek, kivált a mikor megtudták, hogy a Kossuthnál is bekopogtatott Tóvölgyi írja azokat. De e cikkezésnek, rendszerénél nagy része nemcsak azt nem tudhatta ki írja azokat, de még kevésbé azt, hogy más vidéken ugyanazt ugyanazzal a tollal találják fel. Hogy e működésért minő szerződés állt fen a kormány és Tóvölgyi ur között, azt csak az intéző ének tudhatják, itt a hírlapiradalmi körökben, melyek az egész sajtó működését figyelemmel kísérhetik, az volt a meggyőződés, hogy ingyen aligha történik, mert hisz Tóvölgyi ur oly lapoknak is felajánlotta ingyenes szolgálatait, mint az „Abauj-Kassai Közlöny“, mely aztán adott rá oly nyílt választ, hogy nem igen teheti ki ablakába.

A vidéken működő ellenzéki sajtó körében már rég forrt a boszankodás indulata, Tóvölgyi ur működése ellen, s a kitérés pillanatára várt. Az alkalmat rá maga Tóvölgyi ur adta meg, ki Debrecezenbe költözökéven folytonosan belekötött az elvű „Debrecezen“-be. Hentaller Lajos orsz. képviselő, ki a Debrecezen vidéki függetlenségi képviselőik felszólítására újkör átvette e lap szerkesztését, eltekintve, hogy az ottani kormánypárti lappal, és különösen a „T.“ jegy alatt megjelenő cikkekkel poleimába nem bocsátkozik, míg arra egyenest nem kényszerítik. — Megtörtént azonban, hogy a pártválság alatt a Debrecezen-i Ellenőr folyvást belekötözökött a Debrecezenbe, s minduntalan provokálta, hogy de biz e lap 49-es, forradalmi s más effélékkel. A Debrecezen azzal felelt, hogy kifejtette álláspontját két ízben is. Egyik cikk arra bírta a Debrecezen-i Ellenőrt, hogy Tóvölgyi ur tollából eredő cikkeiben, annak egyes teteleit, mint felségserető és forradalmi tetteket támadta meg. E cikk hangját, modorát és irányát, a kövér betűkkel szedett és oda állított tetteket, a Debrecezen szerkesztője, mint az

ügyesség előtt való denuncziálást fogta föl; véget vetett eddigi tartózkodásának, és tárczában leírta Tóvölgyi eddigi szereplését. E tárcza eleve nem tapintott Tóvölgyi Titusz urnak, mert cikksorozatát kezdett, a melyben mentegetni kezdte rohamos hitelhagyását és előbbi szereplésével homlokegyenest összeütköző újabb szereplését, czélzást tevén az „ismeretlen“ oldalról jövő támadásra, azt miveltlenek nevezte. Hentaller Lajos rögtön táviratozott a „Debrecezen“-nek, hogy a cikket ő írta, és lakását is megnevezte. A távirat megjelenéven, Vértesi Arnold a „Debrecezen-i Ellenőr“ szerkesztője tegnap táviratilag értesítette Hentaller Lajost, hogy mint Tóvölgyi megbizottja másnap (csütörtökön) Budapestre fog érkezni és felhívja, hogy nevezze meg megbizottait.

Ma csakugyan megérkezett Vértesi Arnold Tóvölgyi urral együtt s mint az idegenek névsorából látjuk, az Erzsébet fogadóba szálltak. Hentaller megbizottjaiul Szalay Imre és Verhovay Gyula képviselőket kérte föl. Vértesi Arnold Tóvölgyi ur megbizottjainkat ma meg is jelent az ügy elintézése végett, Visi Imre a „Nemzet“ szerkesztője társaságában a déli órákban, de miután Visi ur kijelentette, hogy ő csak addig vehet részt az ügy elintézésében, míg az a lovagiasság térére nem csap át, a melyben nem a hírlapiról egyesület alélnőke már részt nem vehetne: Hentaller segédei egyszerűen tudomásul vették a kihívást, de addig míg Tóvölgyi ur második rendes segédeit nevez meg, az ügy elintézésébe nem bocsátkozhatnak. Az esti órákban Vértesi Arnold, Mende Bódogot, a „Pesti Hírlap“ dolgozó társát mutatta be Tóvölgyi ur második segédejül.

Az ügy elintézése azonban a kihívásnak Debrecezenből történt hírlapi elhíresztése folytán, több oldalról felhozott és Tóvölgyit érintő nehézségek miatt, ma még nem volt lebonyolítható.

A többi lap hallgat.

Polgári körünk ügyei.

Debrecezen, febr. 24. Olvasva a „Debrecezen-i Ellenőr“ mult-kori számából Dr. Sik Jánosnak, mint a helybeli „Polgári-kör“ egyik jegyzőjének nyilatkozatát ama cikk fölül, mely a „Debrecezen“-ben február 17-ikén jelent meg, önkénytelenül is tollhoz kellett nyulnom, hogy t. jegyzőtársam szavai után, én is elmondjak egy-mást ez ügyről, annyival is inkább, mert a neheztelt cikkeket írója, — nagyon helyesen, — visszavonult a hírlapi tollharczról.

Magam sem vagyok a polemia barátja, s hogy mégis szót emelek, azt sem a Dr. Sik János cikke okozza, de igen az ügy, melyről úgy írni, mint Dr. Sik János irt, nagyon bajos dolog. Gajja, sőt ez idő szerint egyik jegyzője is lévén a körnek, volt alkalom ügyeit kellően megismerni. Ott voltam azon a választmányi gyűlésen, a mely kimondá, hogy változtatni kell az alapszabályokon, mert 2 firtos tagsági díj-ból fennmaradni lehetetlen, sőt megbizattam az új szabályzat szövegezésével is, de azt nem végeztem el, mert meggyőződésem: hogy nem segítünk ezzel az ügyön. De az még is elkészült; van lényeges változtatás, mint az e lapok hasábjain megjelent közgyűlési referádából is nyilvánvaló.

Szerintem lehet bármi jó a „Polgári-kör“ új alapszabálya, első feltétel az existenciára: a tagok elegendő száma. Tudtommal jelenleg 141 tag iratkozott be. Vegyük fel, hogy még 40 tag lesz, és azok pontosan fizetnek, biztosítva van a kör elete? A tagsági díjak szükségesek a lakbér (800 ft!) fizetésre, szükséges a teke asztalok jó karban

tartása. Szükséges a lapokra előfizetni, világi-tást, szolgákat fizetni, szükséges a könyvtár g y a r a p i t a n i. Miből? A játék-díjakból! Most már kezdődni fog a mezei munka, a ját-szók száma, mely most sem sok, apadni fog s így az általok fizetendő díjak épen nincsenek arányban a teljesítendő kiadásokkal.

De hát ha csak 150 tag lesz? Így az évi tagsági díj csak 420 ft! Már most ha ez nem fog pontosan befolyni, mi történik? De vegyük fel, hogy két hét alatt együtt lesz, akkor már a házbéfedeztetet is a játék pénz-ből kell kivenni; ebből kell teljesíteni a hírlapi előfizetést már márczius végén, mely szinte szép összeg; két szolga évi fizetése több 600 ft-nál, a világiítás is jelentékeny és még akkor a könyvtár gazdagítása, a gondolatban sem fordul meg.

Hát már most mi fog történni? Én nem tudom. T. jegyző társam bizonynyal jobban tudja. Nem tudom, ott volt-e, azon a választmányi gyűlésen, a melyen Sik János elnök ur fölemlítte, hogy már a most folyó év negyede-re is csak úgy lehet a szükségletet fedezni, ha v á l t ó t a d b e a kör nehány tagja valamely intézetbe. No, erre — tudtommal, — nem lett szükség, mert a hírlapokra csak negyede-vi előfizetés történt, és mert a takarékpénztárban elhelyezett szerény pénzeszke ki lett véve.

Én megvallom, nem látom oly rózsaszínűnek a polgári-kör ügyét, mint t. jegyző társam, nem pedig azóta, hogy Máthé Miklós pénztárnok, számokkal bizonyítá, hogy csehl vagyunk.

Megvallom azt is, hogy én nem tapasztaltam azt, a mit t. jegyző társam Azt t. i. hogy ott több old a l u s m e r e t r e lehet szert tenni. Hogy az a ki tekézni, kalabriászozni, preferánczozni, ferblizni, vagy sakkozni szokott, az szerzet-e kellő ismeret, nem tudom, mert nem próbáltam, lévén járlatlan és tudatlan a fentebbi ismeretekben, de hogy azt magán háznál vagy más körben is feltalálhatni, azt már állítom.

Tulsgósoknak talalom azt is, hogy Dr. Sik János azt hiszi, hogy az iparosok m i d e n j ó t feltalálhatnak a mi polgári körünkben. Jár oda iparos lap? van a könyvtárban egy irtó szakkönyv? tartatik-e ott iparosokt érdeklő eszmecsere? felolvasás? előadás? Nem. Hisz még az alapszabályok 1 §- sem valósítatatt meg legalább 10 év óta.

Csekélységemnek más ideája van a polgári és iparos körről. Én olyannak szeretném látni ezeket, mint a fővárosi iparos kört mely hogy ő ismer, nem is kéllen. Majd lesz alkalman a közgyűlésen erről nyilatkozni, mert itt nincs helye.

T. barátom és jegyző társam megbocsát, hogy a fentebbieket leírtam. Ugy hiszem, nem kérelkedik abban, hogy én is barátja vagyok a körnek, de én nem palliatív gyógyszerrel kívánok a kör baján segíteni, hanem a gyökere gyógymodot szeretnék keresztni, mert csak úgy remélhetnek további sikeres működést.

Szerintem óhajtható lenne: pezsgést behozni a kör ügyeibe. Társas felolvasó estélyeket rendezni, gazdákat, iparosokat érdeklő napi kérdéseket megvitatni stb. mint az az alapszabály 1 §-ban is van, továbbá gondoskodni kellene, hogy valóban gócz pontja legyen a társadalom köréinek, ne csak beiratkozozanak a tagok, hanem látogassák is a kört, vegyenek részt az ügyek intézésében, indítsanak egy vagy más irányban üdvös mozgalmat stb. Szóval legyen a polgári kör az, aminőnek Széchenyi gondolta az ily egyesuleteket.

Meg vagyok győződve, hogy ezt akarja az én t. jegyző társam és a kör más tagja is. Ép azért engedjen meg dr. Sik János bará-

tom, ha én az ő cikkére ezeket írtam. Nem dicsekedhetem a kör jelenlegi virágzásával, de azt mondom: menjünk és dolgozzunk felvirágzásán, mert a baj létezik s nem elég azt mondani, hogy fenakarna maradni, hanem munkálni is, hogy az kétségtelen legyen. Én hiszem, szeretem hiinni, hogy ma elvesztve az ügy, csak buzgalom kell s ha szilárd elhatározással párosul, akkor remélni lehet még oly szép jövőt, a minő szép mult már volt e kör fölött.

Szombati János.

Szinügyi érdekeink.

XIII.

Debrecezen, febr. 24.

Szintársulatunk jelenlegi tagjai.

A kar- és segédszemélyzet.

„A chorista élet, mi kutyaenyér, — ordítani mindég harmincz forintér!“ — Be jól megénekelte ezt szegény korán elhunyt Szerdahelyi Kálmán! — és igazza volt. Mert a kardalnokok a szinpad nappszámósa, ők a t e h e r v i s e l o n e p. Azért is ne kicsinyeljünk a kardalnokot. Tiszteljék a k ö z k a t o u á k a t, — ezek nyerik meg a csatát! — mondá a nagy Napoleon. — A mi színházi chorusunk allandó rendes létszáma 12 férfi és 12 női tagból áll; e kis csapat úgy az össz-játék, mint kivált énekar képen jól be szokott gyakorolva és számarányához képest elég erőt képes kifejtetni a szintén erős zenekar közreműködése mellett, melynek ügybuzgó, derek karmestere D e l i n H e n r i k méltán érdemel dicséretet. — A női karban csak két tag válik ki és emelkedik magasra a többiek felett. Z á v o d s z k y Teréz, e mindég csinos, ügyes leányka, már régebben feltűnt igyekezete által. Kivált társalgási darabok és népszimnyekben több ízben tapasztaltuk, hogy a nagyobb szerepeknek is jól meg tud felelni; így S t á n c z i a Stomfay családban, a n i k ó t a Vörös sapkában, a Kis szórakoztatóban pedig a v a r r ó k i s a s s z o n y t meglepő sikerrel játsza. — Az „Ü d v ö s k e“ legutolsó előadásakor pedig F i a m e t t á t elejétől végig oly kitűnően éneklé, hogy saját tapasztalok több ízben lett kitűntetve. — Lám, néha mire nem jó, ha az egyik primadonna nem akar a másik jutalomjátékán fellépni!? — I v á n y i Mariska a másik kiváló tag. Szép egészséges üde hangját a V a r a z s h e g e d ú b e n, a F a r s a n i i s k o l á b a n és legutóbb a S z i g e t v á r i v e r t a n u k b a n hallottuk s habár nem vagyunk is annyira elragadtatva hangjának remeksege által, hogy még primadonnáink rovására is magasztaljuk, mindenestire szép jövőt jósolunk neki.

A női karban még ott találjuk M e g y e s i n é t, ti annak előtte első kardalnoknő volt, sőt ha jobban visszagondolunk, holmi „e l j e g y z e s a l á m p a f e n y n e l“ című kis operette-ben primadonnáskodott is, de utóbbi időkben nagyon hátterbe vonult. — D e r z s i Irma is régi jó ismerősünk; az orosz herceget a Bőregérben — a suszter-bubokat és egyéb kamazokat ügyesen személyesíti. M a k a y n é a harmadrendű anyákat, agg szüzeket és apáczaifonóknőket adja, de messze el marad Lipcseyentől. Ezeken kívül a szinlapokon még a következő nevek fordulnak elő: Á b r á n y i M a r i, B e r c z y M a r i, K i s s M a r i, S z ö l d ö s s y M a r c, B a u e r M a r i, Á r v a i G i z e l l a, B e n e d e k F l ó r a, B o r s c d i I l o n a, S z i g e t h y I z a b e l l a, V a s s A m á l i a, N a g y n é, T o m o n o c z y n é, H a v y n é és J e l e n f y J u l i a, magától értetődik, hogy nemcsak a személyek, hanem a nevek is gyakran változnak „o h n e s t e m p e l e g e b ű r ű e“

A kar férfi tagjai közül G y ö r i, T o r d a y és H a v i emelkednek ki a társalgási

élet maga is egy nagy hazugság. Hogy tudnád tehát te, hogy mi az igaz, mi a való, mi a hamis — a hazug? Én tudom. Én nem vagyok ember. Ah! voltam, régen voltam az.

Elhallgatott. Kis idő múlva újra szólt. De nem volt hangjában többé semmi visszariasztó, mélyen szomorúan esengett az. — Minden éjjel megolvassom őket — szólt a csillagokra mutatva és minden éjjel hiányzik egy közülök Tudod a hová lesz az az egy? Tudod-e mi lesz a csillagokból ha lefut az égről?

Erre bizony a legjobb akarattal sem válaszolhattam. Azt akartam mondani, hogy még nem gondolkoztam erről, de mihelyt haza jutok rögtön hozzá fogok és nem nyugszom míg ki nem találok.

Ilyesmit gondoltam, de nem tudtam ki mondani Nem engedett szóhoz jutni — tisztán csak ezért nem tudtam kimondani.

— Minő ostoba vagy — szólt újra csendes szánakozó mosolylyal. — De nem is lehetsz más! Hiszen ember vagy. Persze azt sem tudod miért fut le a csillag az égről. Sajnálalak hidd el nagyon sajnálalak, azért hogy ember vagy. — Pedig lásd — folytatta — azt tudhatnád, tudnod kellene. Te is csillag voltál! ott ragyogtál fent a szép égen. Lehullottál, ember lettel A bu, a fájdalom üzött le a csillagházból. Hiába. Ott abban a szép hazában nem élhet a bu. Ott csak boldogság honolhat. A bánat a föld. Tudod-e mi táj néked ott, mi-ért kellett lehullanod onnan?

Erre megint semmit sem tudtam felelni Pedig két hete sem mult egészen, hogy letettem az érettségi vizsgát minék következtében erőssen meg voltam győződve a felől hogy én már csakugyan mindent is tudok.

Te mindent el felejtettél — vevé fel ujjon a szót — semmire sem emlékszel! Felőle sem tudsz hirt mondani nekem. Miért is kell

ennek így lenni? Semmit semmit sem tudtak meg felőle.

Sohajtott.

— Hányá! találkoztam már! Egy sem emlékezett reá. Pedig mindet ő üzte le a földre. A kegyetlen! Oh a kegyetlen!

— Kiről tetszik beszélni? — bátorokdám kérdezi.

— Azt sem tudod? Hát kiről beszélnek másról, ha nem ő róla? Te semmit se tudsz? A jó Venczel sajnál téged, sajnál tudatlanságodért. De ne busulj! Venczel oly jó! Neki jó szíve van! Egyebe sincs. Nektek embereknek mindenetek van. Csak szivetek nincsen. Az az igazi szegénység. Te nem tudsz nekem adni semmit a te gazdagságodból, én gazdaggá teszlek az én szegénységemből, az én szivem által. Jer ide mellém.

Haboztam: ha-menjek-e? Ő észrevette habozásomat. Könyek gyűlték szemébe.

— Te félsz az öreg Venczeltől. Ne fejlj tőle. Ő jó, nem bánt senkit.

Oly kifejezhetetlen szomorúsággal mondta ezt. Leküzdve félelmemet oda mentem hozzá. — Így! így! — szólt látható örömmel. Miért is félnél a jó Venczeltől? Ő nagyon szerencsetlen, de nem bánt senkit. Figyelj reá. Ő sokra megtanít. Megtanít mindenre mit egykor tudtál, s el feleltél. Figyelj csak! Látod azt a nevető csillagot ott a magas égen? Legszebb legragyogóbb valamennyi között.

Az a csillag egykor nem volt az égen. Itt járt, itt tündökölt a földön. Oh be szép volt ekkor is. Most legszebb csillag az égen, akkor legszebb leány a földön. Fekete szemében ezer csillag égett; piros ajakáról tündér bubáj beszélt. S hogy tudott őlelni s mily édes volt csókja! Az öreg Venczel tudja, jól tudja most is. Hiszen birta, oh istenen az övé volt. Szegény Venczel! Ifju s boldog volt akkor. Ma már egyik sem. De felejtieni nem tud-

Ziza sem felejté el őt. Nézd, hogy nevet le rá csillag honából. Most is szeretik egymást. Egykor még boldogok lesznek. Csak oly soká, soká ne lenne az! Nélküle oly szomorú a szegény Venczel.

Elhallgatott. Könyek gyűlték szemébe, sohajta törle le, daczolya.

— Ne neved ki szegény Venczelt, hogy sir — folytatta. — Ő nagyon sokat sir. Haragszik is érte. De istenen! könyeinek nem parancsolhat. Ugy fáj a szíve, ő arról nem tehet.

Az ég felé emelte könyes tekintetét, nézte, sokáig gyönyörködő örömmel nézte kedves csillagát.

— Megunta a boldogságot, itt hagyta a szegény Venczel s felment az égre. Ott ragyog most, mint legszebb csillag. Nézd, hogy mosolyog? Tudja, hogy szegény Venczel most is reá gondol s róla beszél! Szép világ is van ott. Beszélj a szegény Venczelnek arról a szép világról. De istenen, te nem emlékszel semmire, elfeledtél mindent. Azt sem tudod, miért jöttél le onnan ide a siralom szomorú völgyébe.

Szegény Venczel tudja azt. Elmondja neked is. Hiszen ő oly jó, nem bánt senkit. Ugy fáj a szíve, de ő arról nem tehet.

Merengő tekintetét újra kedvencz csillagára függeszté, sáppadt arca színe szinte sugárzott az örömtől.

— Ziza nem haragszik, — folytatta, — Ziza örül, hogy a szegény Venczel róla beszél. Oh hiszen most is mind örökre szeretik egymást. Egykor még boldogok lesznek. Legszebb leány volt a földön, legszebb csillag lett az égen. Bájával elbűvölé a többi csillagokat. Azok balga szerelmesekként rajongják körül. Ziza mulat, nevet a szerelmes csillagokon. Egyet sem szeret közülök, mert a szegény Venczel szereti. És boldog is. Mert tudja, hogy Venczel örökre h u m a r a d h o z z á. E z f á j

szerepek ban kitű day a csendbiz v y szük melyesit d alt é korékola rendelke doka, M ven adja kis Borá férfiak messze tes a ch Aszala manóc radi, M meg keze meg a gy mert eze lehetne a val leg Elis ch Kis Me ssy B é l v a r i a s a n a „é l j e n c h o r u s z e m e l

A v ényjavas Balogh G Szecheny zsef és S leg adtak elfogadtak kité uj, S hegyi vid területtk kast. Fek tok megsz sitvány el

A 7. el. A kö discussió tik meg zenket fo leszállítás gyik Gyul kolta. Ha szállítás dor, Lázá Albert es mellett sz páry pénz rendezésé szükségét viselőház, taná le a hajlandósá sához seg névszerint következő szavazott 193 képvis

E sol váu, a töb mecerét s dosítással van hátra tárgyalat monda a márczius ülés elosz

A ké fegyveradó szakaszát, rult fel, Sponer, H gr. minisz illetőleg a két szakas szefoglalva a vadász folyamdv kiadatit (elvezett) A tö tás nélkül Végü lentése ala minisztern benyújtott

XII-d tették fo nyi késede megváltozt let és mon Gergely P mindenütt ezt Gergel oly rövid De r annyira m mint Cása kebel azzá telt zsebe azt kellett többé ker A h jobb a De helyen a utáni vág közepén v Ily folyó hó

re ezeket irtam. Nem jelenlegi virágzásával, hanem a dolgozunk felj...
Szombati János.

erdeikeink.
Debreczen, febr. 24.
személyzet.

szerepekben. — Győre a Stomffay-családban kintőben adja a siket Dr. Leleszt; Tor day a népsziművekben parasz gazdák, csendbízost, ügyvédet, papot, jegyzőt. Ha v y szükségéll dandykat, újdonszókát személyesit; Titilla nagyban pedig a k a k s e d a l t éneki remekül. — a hajalmadár kukorékolásához rendkívül alkalmas hangokkal rendelkező. — Aranyhegyi az Iczig zsidókat, Makkhezi kocsmárosokat természetih en adja. — Könyű neki! — mondja erre a kis Boránd. Péntek debreczeni civisfiu a férfikar ezüst-csemettyűje, szép magas tenorja messze kihallatszik a többi közül. Sz e n t e s a chorus sz á j a — a többi névszerint: A s z a l a y , N a g y , G y ö n g y ö s i , T o m a n ó c z y , H o r t o b á g y i , V é r t e s i , V á r a d i , M i k s a i , L a n d o s z é s M a r k o v i c s m e g k e z e , l á b a s t b . S v é g ű l n e f e l e d k e z z ű n k m e g a g y e r m e k z e r e p e k s z e m é l y e s i t ő r ű l s e m , m e r t e z e k n é l k ű l i g e n s o k d a r a b o t e l ő s e m l e h e t n e a d n i . — A k i s T o m a n ó c z y B é l á v a l l e g g y a r a b b a n t a l á l k o z h a t n a k , t o v á b b á E l i s c h e r V e r o n k a , S o m o l i k G i z e l a , K i s M e d g y e s i N a g y J ó s k a é s S z ó l l ó s s y B é l a . S e z z e l s z e p e n k a l a p o t e m l e v , u d v a r i a s a n m e g h a j t j u k m a g u n k a t s e z t m o n d j u k : „ é l j e n a d e b r e c z e n i s z i n t á r s u l t c h o r u s a , z e n e k a r a é s ö s s z e s s e g é d s z e m é l y z e t e ! ”

Törvényhozás.
Budapest, febr. 22.
A vadászati- és fegyveradóról szóló törvényjavaslat részletes tárgyalását folytatta ma a képviselőház. Következik a 6. §., melynél Balogh Géza, Fekete Lajos, Ernusz Kelemen, Szechenyi Pál góf, Jónás Ödön, Madarász József és Szapáry miniszter szólaltak fel, illetőleg adtak be módosítványokat, melyek közül elfogadtattott Balogh, Ernusz és Jónás Ödön, kié új, §-nak tétetett és azt tartalmazza, hogy hegyi vizeken a birtokosok és bérlok saját területükön vadászejgy nélkül is lőhetnek a farkast. Fekete Lajos módosítványával a szavazatok megszámlálattal, 99 szavazat volt módosítvány ellen és 95 mellette.

A 7., most 8. §. változatlanul fogadtattott el. A következő 8., illetőleg 9. §-nál élénk discussió fejtett ki. Ugyanis e §-ban állapított meg a vadászati adó egy évi összege tizenkét forintban. Ezen adótételnek 6 frtra leszállítás iránt módosítványt adott be Gyurgyik Gyula, ki azt hosszabb beszédben indokolta. Hasonló szellemben a 6 frtra való leszállítás mellett nyilatkozik még Almássy Sándor, Lázár Lajos, Csanády Sándor, Németh Albert és Ugron Akos. A § eredeti szövege mellett szólaltak fel Bánffy Béla gróf és Szapáry pénzügyminiszter, ki az államháztartás rendezésének mindenek fölött álló érdekét és szükségét hangsúlyozá és kijelenté, ha a képviselőház, valamint a főrendiház 6 frtra szállítaná le a tételt, ő nem érezhetne magában hajlandóságot, hogy ezen törvény végrehajtásához segédkezett nyujtson. Erre következett a névszerinti szavazás, melynek eredménye a következő: a § változatlan elfogadása mellett szavazott 141 képviselő, ellene 112; távol volt 193 képviselő.

Budapest, február 23.
A képviselőház ma elintézte a vadászati fegyveradóról szóló javaslat hátramaradt pár szakaszát, vita csak a 49. és 50. §-nál merült fel, hol Tomcsányi, Lics, Lázár Adam, Sponer, Harkányi, Németh Albert és Szapáry gr. miniszter vettek részt az eszmecsereben, illetőleg adtak be módosítványokat. A ház a két szakaszt Sponer módosítványa szerint összefoglalva oly értelemben fogadta el, hogy ha a vadászati jegy elvész, 50 krajczárral ellátott folyamodványra minden újabb adó nélkül ismét kiadatik a jegy azon időre, melyre az első (elvesztett) jegy kiálltva volt.

köve. Ha felelitem Kovács Mari kasasszony művészi szavallatát, ezután Galánfi Margit és Bíró Irén kisasszonyoknak négy kézre előadott összhangzatos zongorázását, majd Galánfi Margit kisasszony által egyedül, de valódi virtuozitással előadott játékát, és a „Nőgyűlöletben” Fuchs Irma kisasszony eredeti alakítását, igen lényes sikerűnek mondhatjuk e műkedvelői előadást.

De az est zenéje a táncvizgalm volt, a melyben a fontnevezett hölgyeken kívül még számosan vettek részt. Így: Keszpremy Jolán (Debreczenből) Galánfi Lajosné, Nyíri Juliska (Geszteredről) Kovács Mártha, Máár Margit (Nyíregyházáról) dr. Losonczy Almosné, Ray Lajosné, Somossy Béláné, Varga Kornélia, Sütő Vilma, Korányi Vilma, Kohl Amália, Győrössi Mária stb. hölgyek.

Mulasztást követnek el, ha ezen alkalmat fel nem használnám városunk intelligentiája nevében Galánfi Lajos kir. közjegyző urnak a társadalmi téren való buzgó működéséért köszönetet nem nyilvánítni. — Még egy pár ily lelkes egyén, és városunk lakosai nem lesznek id. genek egymás szemében, hanem barátok.

UJDONSÁGOK.
* Simonyi Ernő siremlekre szerkesztőségünkben újban adakoztak: Gaál Mihály 10 frt. Kertész István 1 frt. Sz. L. 1 frt. Jeney Miklós 1 frt.

A már kimutatott — 18 frt 50 krral együtt szerkesztőségünkben gyűlt e czélra 31 frt 50 kr. Gaál Mihály kijelenté előtünk, hogy eddig azért késett az adományozással, mert nem volt itthon. Szeretjük hinni, hogy derék polgártársaink is legközelebb módját ejtik, hogy e nagy czélra mielőbb hozzánk juttatják hazafias ajánlataikat. — Egybíránt a függetlenségi körben is van egy aláírás ív kitéve.

* Nyilatkozat. A „Debreczen” legutóbbi számában a nyílt térben Szabolcsi Miksa aláírással oly közlemény jelent meg, a mit szerkesztőségünk tartalmi tekintetben határozottan visszautasít. A nyílt tér a lap anyagi oldalához tartozván, csak annyiba tekintendő az, mint minden fizetéses hirdetés. — Verhovay Gyula elvűt lapja, a „Függetlenség” előttünk mindig a tisztelet tárgya. E kijelentéssel tartozunk magunknak s a megtámadott igazságnak. Tisztelettel, Debreczen, 1883. febr. 24. — A „Debreczen” szerkesztősége.

* Közgyűlést tart holnap délelőtt 10 órakor saját helyiségében a debreczeni ref. egyház tanácsa. Főtagja a lelkesjelölő bizottságba három tag választása, s ezen kívül még több fontos ügy vár elintézésre.

* Áthelyezés. Czajlik István a debreczeni m. k. gazdasági tanintézet gazdaságának segédje és tartalékos honvéd hadnagy a mai délutáni vonattal hagyta oda városunkat, hogy a keszthelyi gazdasági tanintézetben nyert új állását elfoglalhassa. A debreczeni gazdasági tanintézetnek 1-5 éves hallgatói az ő tiszteletére már megelőzőleg fényes lakomát rendezvén a vasuton számos ismerőse jelent meg hogy tőle szívélyesen elbucsuzzanak. Czajlik István a debreczeni gazdasági iskolában végzte tanulmányait és alapos szakismeretek mellett a gazdasági vezetése körüli teendőket, valamint a gazdasági szaktudományok gyakorlati tanítása körül is nagy előrelátást, finom tapintatot és szép sikert volt képes kifejteni, és ez által az intéző körök figyelmét magára vonta és ezek elismerését s tiszteletét megnyerte. Ehez járult még igénytelen szives modora és megnyerő magaviselete. Nem csoda tehát, hogy távozása által oly irt hagyott maga után, mely nem egy könnyen lesz betölthető. A midőn tehát neki szerencsés utat és új állására kitartást ajánlunk, egyszersmind gratulálunk azon tanintézetnek is, mely a maga részére ily jeles tanerőt volt képes megnyerni.

* A „debreczeni tisztviselő” önévelgyőző egyesülete, mint szövetkezet, második ülésterül való elszámolás végett 1883. évi márt. 4-én delután 3 órakor, — nem — mint közönséges tétetett a városház nagytermében, hanem a városház kistermében tartja 3-ik rendes közgyűlést; — mivel azon időben a városház nagyterme az ujonczozása lesz el foglalta.

* Nyílt nyugta. A debreczeni kereskedőtestület által saját ház-alapja javára 1883. február 17-én rendezett tombolával összekötött táncestély alkalmával felűt fizettek: Szepessy Antal 15 frt, Zádor Lajos 10 frt, Csanak József 15 frt, Szabó Lajos 15 frt, Szabó Kálmán 5 frt, Benyács Emil 2 frt, Doszpoly János 5 frt, ifj. Csáthy Károly 5 frt, Stenczinger Károly 10 frt, Holvay Gyula 3 frt, Pájer József 2 frt, Bignió János 5 frt, Deutsch Albert 5 frt, Pongrácz Géza 5 frt, Huszár Károly 5 frt, Stern József 5 frt, Beszterczey Károly 5 frt, Kovács Gyula 3 frt, Weszter István 5 frt, Sesztina Lajos 15 frt, Geréby Fülöp 20 frt, Prunyi István 2 frt, Gaszner Károly 5 frt, Erber Vilmos 13 frt 50 kr, ifj. Kardos László 10 frt, Tóth Gyula 10 frt, Dr. Király Ferencz 2 frt, Kerekes Géza 10 frt, Des Combes Henrik 3 frt, Steinfeld Antal 15 frt, Nánássy Lajos 3 frt, Jánossy József és társa 5 frt, Prunyi Gedeon 5 frt, Vágó Andor 5 frt, Falk T. A. és fia 5 frt, Szép József 2 frt, Po. szert János 5 frt, Kaszanyiczky Endre 10 frt, Bíró József 3 frt, ifj. Csanak József 5 frt, Schwarz Máté 10 frt, Baum Miksa 5 frt, Riekl József Zelmós 10 frt, Bulszter A. 5 frt, Beke László 2 frt, Áron Manó 10 frt, Áron Miksa 5 frt, Steinfeld Ignác 20 frt, Basch Albert. Bécsből 5 frt, Berger Henrik 10 frt, Weinberger Lajos 6 frt, Kuncz József és társa 10 frt, Mayer Ferencz 5 frt, Varga Lajos 2 frt, Michelstáder Henrik 3 frt, Szikszay Lajos 5 frt, Ganofszky Lajos 2 frt, Bechert Manó 2 frt, Mayer Emil 5 frt, Özv. Swoboda Józsefné 5 frt, Berger Mór 4 frt 50 kr, Hofler Sándor 2 frt, Kacsokovics Ivánné 5 nagysága 2 frt, Márton László 5 frt, ifj. Csicsó Lajos 50 kr, Zichermann Henrik 1 frt, Rott L. 1 frt, Várady Istvánné 3 frt 50 kr, Kovács Mihály 3 frt 50 kr, Grünwald Sámuel 50 kr, Egy ismeretlen 50 kr, Biedermann E. és fia 40 kr. Összesen 439 frt 50 kr. (Folyt. köv.)

* Kinek kell levél? Alább felsorolt czimzettek felhivatnak, miszerint, saját érdekében ajánlott levélük átvételére a helybeli postahivatalnál jelenjenek meg. 1. Kovács György, 2. Petrakovics József mint gr. Sziray Ottóné megbizottja, 3. Oláh Döméne; a hol is kellő igazolás után felsorolatnak czimükre szülő leveleik kézbesíttetnek. A postahivatali főnökség.

* Az antisemita ügyekben a kir. főügyesség által a debreczeni sajtóbiróság előtt indított sajtóperok — mint halljuk — végleg beszüntetettek.

* Még sincs kiderítve a szoboszlói rablógylkosság, a miről közelebb többször emlékezünk. Nehány év előtt Karacsony Gábor hivatalnokot epen ily titokzatos ölték meg ott. És a tetteseknek még sincs semmi nyoma. Ugy látszik, hogy Szoboszlón a gazemberek ügyesebbek, mint a büntető igazság örei.

* Az iparos kör megalakítására s alapszabály készítésére kiküldött nagy bizottság ma tartotta első gyűlését a városházánál. Lapunk zártáig nem értesültünk még a gyűlés lefolyásáról, de következtetjük, hogy e bizottság az alapszabály-javaslat kidolgozására egy albizottságot fog kiküldeni, mely az alakulásra vonatkozó egyéb módozatokat is megállapítja. Sikert a munkához!

* A biharmegyei vasutak tárgyában Nagy-Várad város törvényhatósága ma délelőtt tartott közgyűlésében hozott végleges határozatot. Hiszszük, hogy az eredmény a tervezett vasutak létesítésének előnyére leend.

* A csendőrség részére laktanyául a péterfai Barcsai-fele ház vétetett ki, hova már püskötkor a csendőrség át fog költözöküdni.

jelentették fel a járásbírósnak, mely az ügyet áttette a karcsai törvényszékhez. Az egész eset elbeszélése igen zűrzavaros, s azt sem lehet belőle megérteni, hogy egy halva találatot, vagy eltűnt leányról van-e szó.

* Szélhámos nő. V. Pércsöl tudósítanak bennünket, hogy ott a tanyákon egy jó kinézésű nő járt s különböző ürügy alatt beke-rezkedett a szegény emberek hajlékaiba. Kileste e szélhámos nő, hogy egy ember mikor adja el jószágait, s a vásár után kért nála szállást. Megszimatolta, hol a pénz? S reggel eltűnt — a pénzzel együtt. De a zsandárok megtalálták a halápi csárdában. A többi az igazságszolgáltatás dolga.

Debreczeni színház.
(Csütörtökön, febr. 22-én. E. Kovács Gyula 1-56 vendégjátékul adott: Othello tragédia 5 felv. Irtá: Shakspeare.)
(T. L.) Blahánét kivéve, pártalan az a varázs, amit E. Kovács Gyula körönségünkre gyakorol. A múlt évben hat vendégerepre látogatott el hozzánk a derék művész, közönségünk itt marasztalta tizenkettőre. Reméljük: most is ugy lesz. Legálább Othello előadásá, melyre ez alkalommal harmadszor töltötte meg közönségünk E. Kovács Gyuláért a színházot, erre enged következtetni. De meg is érdemli ezt a jeles ábrázoló művész, kinek pártját a tragikai szerepkörben ma széles Magyarországon keresve sem találóink. Ez nem hangzatos frázis; ezt elismerték régen a főváros legkiválóbb művészei is.

Különösen Othelloja az, melylyel képes feltétel nélkül elragadni a közönség minden rétegét. E szerep az, melyet a vendég még a 60-as évek eleje óta nagy gondallal előszeretettel s még több tehetséggel kultivált, s évről-évre tökéletesít, úgy, hogy minden felépíté alkalmával új meg új s gyönyörűen kidomborított részletekkel találkozik az ismerős szemlélő. Ő bevégzett művészi egész az ma már, a melyly büszke lehet egy nemzet. Felfogása ugyan különbözik az élő, hiruerves művészekétől — a mi miatt legtöbb gáncs is érte a kritika részéről Othelloját, de oly megragadó és érdekes az egyszerűsége mind a részletekben, és a szereplésben, hogy a magyar közönség észrekelte az a többlettalpalással és elismeréssel a dionizók akakára Rossi, akára Salvini Othellojának. Eltekintve külső és benső előnyeitől, épen ez az ónáló felfogás, melynek igénytelen nézetünk szerint — legtöbb értéket letehet tulajdonítani.

Mai felépíté valósgos diadalest volt. Azt a tomboló lelkesedést, mely a színház minden zugából lépten-nyomon kitört, kevés színész érte a fogja elérni színpadunkon.
Zsuffolt ház.

GAZDASÁG, IPAR, KERESKEDELEM.
— Sorsolás. A trieszti kiállítási sorsjegyek folytatásos húzásánál a következő 111 nyereszám húzattott ki:
1963904 516261 1361703 1392505 801060 897349 1006240 1584345 1599007 1066912 1254194 451874 1420093 190147 1083059 191801 1344254 19869 1458398 4852718 176647 1759401 779674 623658 17287 120461 486178 613262 4018789 1978909 766589 41968 1419614 683972 1784498 1096856 162611 1488472 1066384 1315632 1018435 476212 1576396 1631103 1802115 1312845 1445340 765548 748048 6128362 327414 1902439 1760557 708318 248598 1586005 1228458 1730622 109889 1562057 1580898 1324100 356103 1837007 1637196 1329129 81238 1623860 1429462 599078 796434 1502924 699978 1042907 904918 847282 19992 1192060 1263777 1640087 812117 760206 640682 1496747 211716 1395448 1212442 1176594 1857348 1877332 1773595 850876 429320 226800 1865946 1776442 1157495 381516 915648 691778 1794432 158266 1411869 403631 387931 1942145 1823315 1474050 736265 811253 1188782. E 111 sorsjegyre a 18-iköt a 123-ig terjedő nyereségek eának és pedig a 13-ik 3000 frt, a 14—28-ik 1000 frt, a 29—58-ig 500 frt, az 59—108-ik 300 frt és a 109—122-ig 200 frt értékben.

Legujabb.
A Hentaller-Tövölgyi-ügy ma délutánig még nem bouyollitott le: Tövölgyi segédei nem akarják az ügyet becsületbírósnak elé vinni; ellenben Hentaller megbízottai ragaszkodnak ahhoz. Az a hír, hogy becsületbírósnak szükségé nem forog fenn, alaptalan, mert erre nézve a segédek nincsenek egyértelműen. Az ügy felett választott bíróság ítélt.

— Színház. A debreczeni színpadon holnap, vasárnap adatik a „HUSZÁRCINNY” népszimű. Hétfőn színe kerűl Kovács Gyula vendégjátékul „III. RIKHÁRD”, sekspiri darab. Előadásra ki van tűzve a „Kertészleány”, operette.

Szerkesztői posta.
— Sió, Helybe. Ezeket a verseket nem használhatjuk. Igaz, hogy Petőfiként a költsézet templomhá meztől is be lehet menni, de hát akkor a bocsokort a teremő észnek és ilhetskésnek kell pótolni.

— H-Bözörményi. Máskor is szivesen veszszük tudósításait. Ezt üzenjük hadházi tudósítónknak is.

Felelős szerkesztő: HENTALLER LAJOS.
Kiadó tulajdonos: KUTASI IMRE.

NYILT-TÉR.
Tudomásul.
A főmeltósági Schönborn-Buchheim Ervin gróf munkái és szent-miklósi uradalmi igazgatóságai ezennel köztudomásra hozza, miszerint a solyvai, polenai, szolocsinal, (Luh) Erzsébet-forrás) ploszki és paulovai uradalmi ásványvíz forrásainak berlete, 1883. évi január 1-50 napjától, nyiregyházai Marsalkó Károly ur kezébe ment által és hogy a vizek töltögetése uradalmi közegek ellenőrzése mellett már is kezdetét vette.

Munkács, 1883. január hóban.
Günther A. L.
uradalmi igazgató.

Szerkesztői posta.
— Sió, Helybe. Ezeket a verseket nem használhatjuk. Igaz, hogy Petőfiként a költsézet templomhá meztől is be lehet menni, de hát akkor a bocsokort a teremő észnek és ilhetskésnek kell pótolni.

— H-Bözörményi. Máskor is szivesen veszszük tudósításait. Ezt üzenjük hadházi tudósítónknak is.

Felelős szerkesztő: HENTALLER LAJOS.
Kiadó tulajdonos: KUTASI IMRE.

NYILT-TÉR.
Tudomásul.
A főmeltósági Schönborn-Buchheim Ervin gróf munkái és szent-miklósi uradalmi igazgatóságai ezennel köztudomásra hozza, miszerint a solyvai, polenai, szolocsinal, (Luh) Erzsébet-forrás) ploszki és paulovai uradalmi ásványvíz forrásainak berlete, 1883. évi január 1-50 napjától, nyiregyházai Marsalkó Károly ur kezébe ment által és hogy a vizek töltögetése uradalmi közegek ellenőrzése mellett már is kezdetét vette.

Munkács, 1883. január hóban.
Günther A. L.
uradalmi igazgató.

Szerkesztői posta.
— Sió, Helybe. Ezeket a verseket nem használhatjuk. Igaz, hogy Petőfiként a költsézet templomhá meztől is be lehet menni, de hát akkor a bocsokort a teremő észnek és ilhetskésnek kell pótolni.

— H-Bözörményi. Máskor is szivesen veszszük tudósításait. Ezt üzenjük hadházi tudósítónknak is.

Felelős szerkesztő: HENTALLER LAJOS.
Kiadó tulajdonos: KUTASI IMRE.

NYILT-TÉR.
Tudomásul.
A főmeltósági Schönborn-Buchheim Ervin gróf munkái és szent-miklósi uradalmi igazgatóságai ezennel köztudomásra hozza, miszerint a solyvai, polenai, szolocsinal, (Luh) Erzsébet-forrás) ploszki és paulovai uradalmi ásványvíz forrásainak berlete, 1883. évi január 1-50 napjától, nyiregyházai Marsalkó Károly ur kezébe ment által és hogy a vizek töltögetése uradalmi közegek ellenőrzése mellett már is kezdetét vette.

Munkács, 1883. január hóban.
Günther A. L.
uradalmi igazgató.

Szerkesztői posta.
— Sió, Helybe. Ezeket a verseket nem használhatjuk. Igaz, hogy Petőfiként a költsézet templomhá meztől is be lehet menni, de hát akkor a bocsokort a teremő észnek és ilhetskésnek kell pótolni.

